

YENİ İZLER
OKULLARI

BİRLİKTE BÜYÜMEK: EBEVEYN- ÇOCUK İLİŞKİSİ

YENİ İZLER OKULLARI, İLKOKUL
REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA BÖLÜMÜ
VELİ BÜLTENİ
ARALIK, 2025

Çocukların gelişiminde aile ortamı, okul deneyimleri kadar belirleyici bir role sahiptir. Çocuğun gelişimini şekillendiren en temel unsurlardan biri ebeveyn-çocuk ilişkisidir. Bu ilişkinin güçlenmesi, çocukların daha sağlıklı, uyumlu ve dengeli bireyler olarak yetişmesine katkı sağlar. Araştırmalar, çocukların okulda sergiledikleri davranışların ve öğrenme süreçlerinin, evde kurulan iletişim ile doğrudan bağlantılı olduğunu göstermektedir. Tavil ve Karasu'nun (2013) bulgularına göre çocuklar öğrenmenin ilk adımlarını aile ortamında atar ve ebeveynleriyle kurdukları etkileşimler, ilerleyen yıllarda okulda edinecekleri birçok becerinin temelini oluşturur.

Bu nedenle aile içi iletişimin niteliği, çocuğun hem akademik başarısında hem de psikososyal uyumunda önemli bir belirleyicidir.

2. AİLE ORTAMININ ÖNEMİ VE GELİŞİMSEL ETKİLER

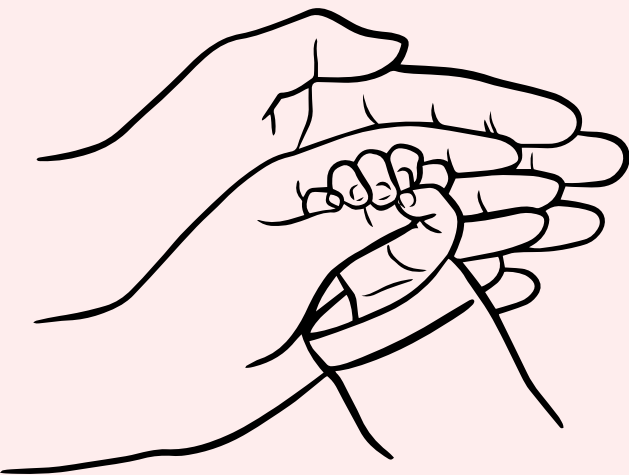
Çocukluk özellikle 7–11 yaş aralığında yeni becerilerin kazanıldığı kritik bir dönemdir. Orta çocukluk olarak adlandırılan bu süreçte öğrenciler:

- Sosyal etkileşim başlatma,
- İş birliği yapma,
- Uyum sağlama,
- Duygusal düzenleme,
- Sorumluluk alma

gibi becerileri giderek daha etkili bir şekilde kullanmaya başlar. Gander ve Gardiner (2010), bu yaş grubundaki çocukların yetişkinler tarafından daha karmaşık beklentilerle karşılaştığını ve bu beklentilere uyum sağlamanın gelişimin doğal bir parçası olduğunu belirtir.

Öte yandan, bu dönemde ortaya çıkan davranış sorunları çoğunlukla aile ortamı ve ebeveyn tutumlarıyla ilişkilendirilmektedir.

DeKlyen ve Greenberg (2008) çalışmalarında anne–babanın psikososyal durumu, bağlanma kalitesi ve aile ortamının davranış problemlerinin gelişimini hem doğrudan hem dolaylı olarak etkilediğini vurgular.

Ebeveynin:

- duyarlı,
- sıcak,
- destekleyici

bir iletişim kurması, çocuğun temel güven duygusunu pekiştirir. Montgomery ve arkadaşlarının (1992) çalışmalarına göre çocuk kendini güvende hissettiğinde ebeveyn-çocuk ilişkisinin olumlu boyutu güçlenir; çatışmacı ve cezalandırıcı tutumlar ise olumsuz duyguları artırır.

3. AİLE KATILIMI VE AKADEMİK BAŞARI

Okul başarısında aile katılımı kritik bir yere sahiptir.

Özabacı (2005), öğrencilerin akademik başarısızlığını etkileyen en temel unsurlardan birinin aile ortamı ve ebeveyn ilgisi olduğunu belirtir.

Aslanargun (2007) da yetersiz ebeveyn ilgisinin başarısızlığın önemli bir nedeni olduğunu aktarmıştır.

İpek (2011) ise ebeveynin eğitim sürecine katılımının hem çocuğun motivasyonunu hem de okul başarısını artırdığını göstermiştir.

Bu nedenle velilerin:

- öğretmenlerle iletişimde olması,
- okuldaki etkinliklere katılması,
- çocuğun akademik ve sosyal süreçlerine ilgi göstermesi,
- evde destekleyici bir öğrenme ortamı sağlaması

çocuğun okul başarısına doğrudan katkı sunar.

4. EBEVEYN-ÇOCUK İLETİŞİMİNDE GÜÇLENDİRİCİ YAKLAŞIMLAR

Araştırmalar, ebeveyn-çocuk ilişkisini güçlendiren aile ortamlarının çocukların uyum becerilerini daha olumlu etkilediğini söylüyor.

Aslanargun (2007), duygusal ihtiyaçları karşılanan ve ebeveynleriyle nitelikli zaman geçiren çocukların okula daha uyumlu ve sağlıklı başladığını ifade eder.

Bu doğrultuda velilere bazı güçlü öneriler:

✓ 1. Nitelikli Zaman Ayırın

Her gün kısa da olsa sadece çocuğunuza ait bir zaman dilimi yaratın.

Telefon, TV olmadan “anne-baba zamanı” çocukta güven duygusunu artırır.

✓ 2. Dinlemeyi Öncelik Yapın

Çocuk anlatırken sözünü kesmeden, yargılamadan dinlemek, çocuğun kendini değerli hissetmesini sağlar.

✓ 3. Olumlu Disiplin Yaklaşımını Benimseyin

Cezalandırıcı, otoriter tutumlardan kaçınarak açıklayıcı ve rehberlik edici bir iletişim geliştirin.

✓ 4. Birlikte Çözüm Arayın

Davranış problemlerinde “sen” dili yerine “biz çözebiliriz” yaklaşımı geliştirin.

✓ 5. Duyguları İsimlendirin

“Şu an üzgün görünüyorsun.”

“Seni ne kızdırdı?”

gibi cümleler duygusal farkındalığı artırır.

✓ 6. Ev Ortamında Güvenli Bağ Kurun

Sıcak ve destekleyici tutumlar çocuğun içsel güvenini güçlendirir, çatışmaları azaltır.

5. OKUL – AİLE İŞBİRLİĞİ

Çocukların akademik ve sosyal gelişimi için okul ve aile arasında kurulan işbirliği çok önemlidir.

Ebeveynin öğretmenlerle iletişimde olması, gelişim sürecini takip etmesi ve çocuğun okul etkinliklerine destek olması; çocuğun güven, motivasyon ve başarı düzeyini yükseltir.

Okul olarak bizler; velilerimizin aile içi iletişimini güçlendirmelerine yönelik çalışmalar yürütmekte, gerektiğinde bireysel rehberlik desteği sağlamaktayız.

6. SON SÖZ

Ebeveyn–çocuk ilişkisi, çocuğun yaşam boyu taşıyacağı temelleri oluşturan en güçlü bağlardan biridir.

Bu bağın güçlenmesi; çocukların daha sağlıklı, mutlu, özgüvenli ve başarılı bireyler olarak yetişmesine katkı sağlar.

Birlikte büyüdükçe güçleniriz.

**Sevgiyle,
YENİ İZLER OKULLARI
Psikolojik Danışman & Rehber Öğretmen**

KAYNAKÇA

- Aslanargun, E. (2007). Okul aile iş birliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Sosyal bilimler dergisi*, 8, 119-135.
- Berk, L. E. (2013). *Çocuk gelişimi* (Çev. A. Dönmez). Ankara: İmge Kitabevi
- Cesur, E., & Yurdakul, Y. (2024). Davranış Sorunlarını Yordamada Ebeveyn Çocuk İlişkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(2), 1515-1544.
<https://doi.org/10.17152/gefad.1355049>
- Çocuk İlişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(46), 144-153.
- DeKlyen, M., & Greenberg, M. T. (2008). Attachment and psychopathology in childhood. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications* (2nd ed., pp. 637-665). New York: Guilford Press.
- Demirtaş Zorbaz, S. (2018). Ebeveyn Özyetkinliğinin Yordayıcısı Olarak Ebeveyn
- Gander, M.J, & Gardiner, H.W. (2010). Çocuk ve ergen gelişimi (Çev. A. Dönmez, H.N. Çelen, B. Onur). Ankara: İmge Kitabevi.
- İpek, C. (2011). Velilerin okul tutumu ve eğitime katılım düzeyleri ile aileye bağlı bazı faktörlerin ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavları (SBS) üzerindeki etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 69-79.
- Montgomery, M. J., Anderson, E. R., Hetherington, E. M., & Clingempeel, W. G. (1992). Patterns of courtship for remarriage: Implications for child adjustment and parent-child relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 54: 686-698. DOI: 10.2307/353254
- Özabacı, N. (2005). Öğrenci başarısızlığının (akademik başarısızlığın) nedenleri ve bazı pratik çözüm önerileri. *E Özet Eskişehir eğitim hizmetleri merkezi*, 1(2).
- Tayan, E., Gedik, S. D., Morkoyunlu, Z., ... Sözbilir, M. (2019). Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Konulu Makaleler: Tematik İçerik Analizi Çalışması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 1183-1208.
<https://doi.org/10.17494/ogusbd.555437>